

Ad 1)

V L Á D A Č E S K É R E P U B L I K Y

P ř í l o h a

k usnesení vlády
ze dne 21. prosince 1994 č. 730

S t a n o v i s k o

vlády k návrhu zákona, kterým se mění a doplňuje zákon České
národní rady č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků
Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů
(tisk č. 1365)

Vláda na svém zasedání dne 21. prosince 1994 projednala
a posoudila návrh poslanců J. Krámka a dalších na vydání zákona,
kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním
poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších
předpisů a rozhodla vyslovit nesouhlas s předloženým zněním návr-
hu.

Vláda posoudila účel navrhované novely zákona ČNR
č. 186/1992 Sb. a vyslovila pochybnosti, které se dotýkají těchto
otázek :

Navrhovaná novela vychází ze situace, že až dosud se otázkou
redukce výhod pro příslušníky bývalé StB nikdo nezabýval. To však
neodpovídá skutečnosti. Již v roce 1990 byly na základě zákona
č. 169/1990 Sb. ustaveny v resortu ministerstva vnitra občanské
komise, které prověřovaly příslušníky StB a vyjadřovaly se k je-
jich způsobilosti k dalšímu výkonu služby. Příslušníci propuštění
na základě rozhodnutí občanských komisí neměli nárok na odchodné,
platové vyrovnání ani na příspěvek za službu. Posuzování byli
příslušníci StB, jejichž služební poměr skončil v době od
1. 1. 1971 do 10. 5. 1990, tedy před účinností zákona
č. 169/1990 Sb. Pokud tito příslušníci StB nedostali doporučení
občanské komise, byl jim ze zákona odebrán příspěvek za službu.
Předložený návrh novely nebere v úvahu princip individuálního po-

suzování provedený občanskými komisemi a nahrazuje jej plošný posuzování bývalých příslušníků SNB i policistů ve výkonu služby bez zkoumání míry individuálního podílu na křivdách minulosti.

Navrhovaná novela je rovněž nesystémovým zásahem do zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, konkrétně do § 30 o sociálních dávkách a návazně i do § 24 odst. 1 o zápočtu doby pro účely důchodového zabezpečení. Mimosoudně byli totiž rehabilitováni, včetně finančního odškodnění, i bývalí policisté, jejichž služební poměr neplatně skončil v době od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 a to i na útvarech, které byly zařazeny do okruhu útvarů bývalé StB.

Zamítavé stanovisko odůvodňuje vláda rovněž tím, že předložený návrh má tyto věcné a legislativní nedostatky :

Úprava obsažená v čl. I bodu 1 návrhu je věcně nesprávná. Ustanovení § 153 zákona ČNR č. 186/1992 Sb., které má být navrhovanou úpravou novelizováno, se nevztahuje na nároky související se skončením služebního poměru, tedy ani na nárok na příspěvek za službu. Podle tohoto ustanovení se hodnotily dosažené doby zaměstnání pro platové náležitosti příslušníků Policie ČR. Z tohoto důvodu nelze jeho obsah měnit v souvislosti s navrhovanou revizí výplat příspěvku za službu.

K obsahu čl. I bodu 2 je nutno uvést, že novelou zákona ČNR č. 186/1992 Sb. nelze upravovat výši příspěvků za službu příslušníků Federální bezpečnostní informační služby, neboť nároky související se skončením služebního poměru těchto příslušníků byly upraveny zákonem č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků SNB, a podle něho se i nadále vyplácejí (viz § 35 odst. 2 zákona č. 244/1991 Sb.).

Lhůta tří měsíců stanovená v čl. I bodu 2 pro nové vyměření příspěvku za službu je nereálná. Orgán sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra by s ohledem na své personální a kapacitní možnosti uvedený úkol obtížně zvládal do konce roku 1995. Protože

však výplatu příspěvku nelze pozastavit na delší dobu, kladla by realizace zákona zvýšené nároky na státní rozpočet spojené s jeho materiálním zajištěním.

ad 2)

V L Á D A Č E S K É R E P U B L I K Y

P ř í l o h a

k usnesení vlády

ze dne 21. prosince 1994 č. 729

S t a n o v i s k o

vlády k návrhu zákona, kterým se mění a doplňuje zákon
č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve
znění pozdějších předpisů
(tisk č. 1364)

Vláda na svém zasedání dne 21. prosince 1994 projednala
a posoudila návrh zákona, kterým se mění a doplňuje zákon
č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění
pozdějších předpisů, předložený poslancem J. Kránkem a dalšími
(tisk č. 1364), a nevyslovila s ním v navržené podobě souhlas
z těchto důvodů:

Pokud by došlo k přijetí navrhované právní úpravy a tím
k novému posuzování dob služby pro vznik nároku na výsluhový
příspěvek a odchodné, znamenalo by to i nepřímou novelizaci záko-
na č. 37/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, neboť doby
služby uvedené v čl. I návrhu jsou potvrzeny v ustanovení § 30
tento zákona. Podle tohoto ustanovení v případech, kdy došlo
k neplatnému ukončení služebního poměru vojáků z povolání nebo
příslušníků ozbrojených sborů, posuzují se nároky na sociální
dávkou vyplývající ze zákonů o služebních poměrech těchto osob,
pauzou kdyby byly propuštěny z reorganizačních důvodů; pro výši
tento dávek se pak zhodnocuje skutečně vykonaná doba služby
a dosažený výdělek. Pro přiznání nároků na peněžitě dávkou podle
zákonu č. 76/1959 Sb., v platném znění se tyto doby započítávají
v plném rozsahu. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že mimo-

soudně byli rehabilitováni i ti bývalí vojáci, jejichž služební poměr neplatně skončil v době od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 a kteří vykonávali službu v útvech vojenské kontrarozvědky nebo rozvědky ČSLA. Pokud byli tito vojáci reaktivováni, byly by pak jejich nároky při skončení služebního poměru zásadním způsobem omezeny. Týkalo by se to i těch vojáků, kterí úspěšně prošli prověrkami, a v současné době slouží u jiných vojenských útvarů.

Zákon č. 76/1959 Sb., v platném znění umožňuje souběh výsluhového příspěvku a důchodů s tím, že podle volby náleží buď příspěvek nebo důchod a zápočet doby služby je pro obě dávky stejný. Předkládaný návrh souvztažnost uvedeného zákona s předpisy o sociálním zabezpečení zcela pomíjí.

Vláda dále při projednání návrhu zákona přihlédla k těmto dalším skutečnostem:

1. V navrhovaném ustanovení § 33 odst. 9 (způsob zápočtu doby služby pro nárok na výsluhový příspěvek) a § 33a odst. 3 (způsob zápočtu doby služby pro odchodné) se odkazuje na ustanovení zákona o služebním poměru příslušníků Policie České republiky které se zápočtem doby pro peněžitě dávky související se skončením služebního poměru vojáků nemá věcnou souvislost.

2. Podle zákona č. 226/1992 Sb., kterým se měnil a doplňoval zákon č. 76/1959 Sb., se příspěvky za službu, na které vznikl nárok před účinností této novely, tj. před 13. květnem 1992, považují za výsluhové příspěvky v té výměře, ve které byly přiznány. Nelze proto v návrhu přechodného ustanovení nově posuzovat zápočet doby služby na výsluhový příspěvek s tím, že vojákovi by podle dosavadních předpisů vyměřen příspěvek vyšší nebo při novém přepočtu doby by nenáležel, když tento příspěvek se považuje již za přiznaný.

3. V navrhovaném znění nového § 37a se stanovuje lhůta pro nové vyměření sníženého příspěvku do 31. března 1995. Podle

stanoviska Ministerstva obrany je tato lhůta nereálná, neboť stávající výpočetní systém Vojenského úřadu sociálního zabezpečení neobsahuje údaje potřebné pro posouzení požadované navrženým ustanovením. Bylo by třeba překontrolovat všechny daňové spisy výsluhových příspěvků (cca 9 100 spisů) a potřebné údaje vyžádat od příslušných složek všech ozbrojených sborů, což by znamenalo mimo značné pracovní zatížení i nárůst finančních prostředků.

4. Vláda postrádá vyčíslení ekonomického dopadu navrhované úpravy.

Z uvedených důvodů vláda přijetí navrhovaného zákona nedoporučuje a vyslovuje s předloženým poslaneckým návrhem nesouhlas.

ad 3)

-32
(-45)

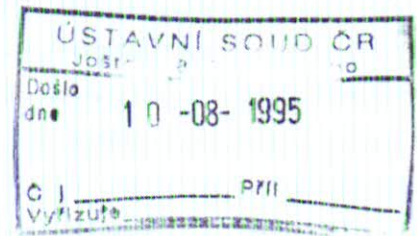
MINISTR OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY
RNDr. Vilém HOLÁŇ

Předchází

Pl 05 9/95

Čj.: 8408 - 1

V Praze dne 7. srpna 1995

Vážená paní místopředsedkyně,

na základě Vašeho požadavku sp. zn. Pl 9/95 ze dne 28. června 1995 Vám zasílám stanovisko zpracované z hlediska působnosti Ministerstva obrany a dostupné listinné důkazy ve věci návrhu skupiny poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na zrušení zák. č. 34/1995 Sb., kterým se doplňuje zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.

Provedenou revizí spisových a archivních fondů Ministerstva obrany nebyly nalezeny interní předpisy, které by podle Vašeho požadavku obsahovaly pracovní charakteristiky jednotlivých skupin vojáků z povolání, u nichž ustanovení § 33 odst. 9 písm. a) až g) zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění zák. č. 34/1995 Sb. (dále jen zákon), vylučuje zápočet doby služby do doby konání služby rozhodné pro nárok na výsluhový příspěvek a jeho výši. Archivní fond Ministerstva obrany (MO) disponuje pouze organizačními řády a základními řády, ve kterých lze dohledat tehdejší organizační strukturu MO a organizační strukturu bývalé Československé lidové armády (ČSLA), působnosti jednotlivých organizačních celků a povinnosti velitelů a dalších funkcionářů v jednotlivých etapách existence MO a ČSLA.

K jednotlivým ustanovením § 33 odst. 9 zákona uvádím:

- a) Příslušníci vojenské kontrarozvědky [§ 33 odst. 9 písm. a) zákona].

Bývalá vojenská kontrarozvědka (VKR) byla v letech 1951 až 1990 podřízena Ministerstvu vnitra a zařazena do jeho organizační struktury jako III. správa Sboru národní bezpečnosti (SNB). Personálně byla složena z vojáků z povolání ČSLA, kteří byli povoláni k plnění úkolů SNB při ochraně bojeschopnosti ozbrojených sil ministrem vnitra podle § 52 zák. č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti.

Prohlídkou spisových fondů bývalé III. správy SNB - VKR, které byly delimitovány do působnosti MO, byly dohledány pouze dva předpisy bývalé VKR, čj.: 0071/19 - 1983 a čj.: 0040/19 - 1985, které upravují organizační strukturu VKR a obsahují stručnou charakteristiku její činnosti a jí podřízených součástí. Nejsou v nich však uvedeny požadované pracovní charakteristiky jednotlivých funkcí.

Z těchto předpisů však vyplývá, že v rámci organizační struktury VKR nepůsobily jen součásti (útvary), do jejichž náplně činnosti náleželo organizování a provádění kontrarozvědné činnosti, ale též útvary, které se na plnění úkolu kontrarozvědné ochrany přímo nepodílely (např. výkon administrativní a finanční služby, materiálně technického zabezpečení).

Uvedené předpisy tvoří předmět státního tajemství v oblastech působnosti Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra a jsou označeny stupněm utajení PT-ZD. Vzhledem k tomu, že neobsahují Vámi požadované údaje, nezasílám je jako možné listinné důkazy v dané věci. Jestliže ale budete jejich zaslání považovat za nezbytné, učiním potřebná opatření k tomu, aby Vám byly neprodleně dány k dispozici.

V rámci zaujetí stanoviska k předmětné věci je nutno uvést, že § 33 odst. 9 písm. a) zákona se plošně vztahuje na všechny vojáky z povolání, kteří sloužili v ozbrojených silách se zařazením ve VKR. Nerozlišuje mezi vojáky z povolání zařazenými ve VKR podle jejich funkcí a povahy činnosti vykonávané v útvarech VKR, obdobně jako u ostatních kategorií uvedených v § 33 odst. 9 zákona.

Z hlediska právních následků ustanovení § 33 odst. 9 písm. a) zákona stejným způsobem dopadá i na vojáky z povolání zařazené ve VKR ve funkcích týlového a administrativního charakteru,

zejména na úseku logistického, finančního, personálního, analytického a administrativního zabezpečení, které nebyly spojeny s výkonem kontrarozvědné činnosti. Nezohledňuje rovněž případy, kdy voják byl na pracovišti nebo ve funkci s kontrarozvědným zaměřením formálně zařazen, avšak z důvodu vyslání ke studiu na příslušnou školu kontrarozvědnou činnost fakticky nevykonával.

b) Příslušníci vojenské rozvědky [§ 33 odst. 9 písm. b) zákona].

Ustanovení § 33 odst. 9 písm. b) zákona používá pojmového vymezení "... se zařazením v útvaru rozvědky Československé lidové armády, ...", který fakticky v organizační struktuře bývalé ČSLA nikdy nebyl zřízen. Jen na základě organizačních řádů a působnosti a při uplatnění výkladu prováděných činností "... vojenského průzkumu", lze dovodit, že zákonodárce měl na mysli zpravodajskou správu Generálního štábu Československé lidové armády (ZS GŠ ČSLA), která svými útvary a jednotkami ČSLA průzkum prováděla. ZS GŠ ČSLA byla organizačními řády charakterizována jako orgán pro řízení vojenského zpravodajství. Pro potřeby Ústavního soudu ČR Vám v příloze zasílám poslední služební předpis Organizační řád Federálního ministerstva národní obrany v míru - Všeob-Ř-10 evid. č. 000003 (dále jen předpis), jehož účinnost byla stanovena dnem 1. ledna 1986 a platnosti pozbyl dnem 23. června 1992. Uvedený předpis v čl. 15 (str. 28 a 29) charakterizuje ZS GŠ ČSLA a stanoví povinnosti náčelníka ZS GŠ ČSLA. Rovněž Vám v příloze zasílám Řád vnitřní služby ozbrojených sil Československé socialistické republiky (dále jen řád), jenž nabyl účinnosti dnem 1. října 1979 a pozbyl platnosti dnem 1. června 1992, který v čl. 95 a čl. 96 (str. 78 až 79) stanoví povinnosti zpravodajského náčelníka pluku.

c) Příslušníci Hlavní politické správy ČSLA [§ 33 odst. 9 písm. c) zákona].

Rovněž ustanovení § 33 odst. 9 písm. c) zákona používá pro vymezení činností a funkcí vojáků ČSLA zařazených v Hlavní politické správě Československé lidové armády (HPS ČSLA) nepřesné

označení pro jednotlivé činnosti i funkce. Pro naplnění účelu zákona bylo nutné vycházet z prováděných činností a na tomto základě vymezit osobní rozsah citovaného ustanovení zákona. Ani v tomto případě nelze poskytnout Vámi požadované pracovní charakteristiky, neboť HPS ČSLA a její podřízené součásti měly vlastní spisový a archivní režim. Podle tehdy platných služebních předpisů prováděly samy skartaci písemností. Vzhledem k těmto skutečnostem nejsou písemnosti HPS ČSLA od roku 1970 archivně zpracovány a v současné době probíhá jejich důsledné studium Historickým ústavem Armády České republiky.

Základní charakteristiku a hlavní úkoly HPS ČSLA jakož i politického oddělení vymezuje čl. 28 a čl. 29 (str. 43 až 47) již citovaného předpisu. Povinnosti zástupce velitele pluku pro politické věci, zástupce velitele praporu pro politické věci a zástupce velitele roty pro politické věci vymezuje rovněž citovaný řád (viz. str. 46 až 50, 95 až 99 a 108 až 113).

d) Příslušníci uvedení v § 33 odst. 9 písm. d) až g) zákona nepatří do působnosti mnou řízeného resortu, a proto se nemohu vyjádřit k jejich pracovním charakteristikám.

I když lze mít různé námitky vůči předmětnému zákonu, včetně námitek vůči použitému pojmosloví zákona, nic to nemění na skutečnosti, že zákon nabyl účinnosti dne 1. dubna 1995 a resort MO je povinen se jím po dobu jeho účinnosti řídit.

Pro jednotnou aplikaci § 33 odst. 9 zákona jsem vydal rozkaz č. 35/1995 Věstníku ze dne 14. června 1995, který Vám v příloze zasílám. Tímto rozkazem jsem stanovil osobní rozsah ustanovení § 33 odst. 9 písm. a) až c) zákona a ke konkretizaci osobního rozsahu ustanovení § 33 odst. 9 písm. d) až g) zákona jsem převzal rozkaz ministra vnitra České republiky č. 21 ze dne 9. března 1995, neboť jde o jeho věcnou působnost.

Politická příslušnost a angažovanost (členství v KSČ a SSM) nebyla výslovně zákonným požadavkem či podmínkou pro výkon jakékoliv funkce v ČSLA. Politický aspekt však byl zakotven v zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, do

roku 1991. Promítal se v ustanovení § 23 jako jedna z podmínek vzniku služebního poměru, v ustanovení § 5 odst. 2 jako jedna z podmínek jmenování nebo povýšení do vyšších hodností a v ustanovení § 10 odst. 1 jako jedna z podmínek pro ustanovování vojáků do funkcí.

K odstranění politického aspektu ve služebním poměru vojáků z povolání došlo až zák. č. 228/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů, a zák. č. 226/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů. Politická angažovanost tak byla do té doby významným kritériem hodnocení vojáků z povolání a tím i kritériem pro další průběh služby.

Peněžité dávky související s propuštěním vojáků z povolání ze služebního poměru mají výrazný motivační charakter, kterým se zabezpečují sociální jistoty vojáků z povolání vzhledem k psychické a fyzické náročnosti vojenské služby, potencionálnímu ohrožení života při přípravě na bojovou činnost, vykonávání služby v místě podle potřeb ozbrojených sil a v neposlední řadě také kompenzují omezení některých hospodářských a v současné době i politických práv.

V důsledku charakteru služby je většina vojáků z povolání po 20 letech služby fyzicky i psychicky opotřebována. K tomu přispívá zejména neustálá potřeba zabezpečení bojové pohotovosti a nutnost provádění vojenských cvičení, která lze jen těžko s ohledem na nutnost nepřetržitého zabezpečení služby a lidské zdroje kompenzovat čerpáním náhradního volna. Vzhledem k tomu část vojáků z povolání končí služební poměr, ať již rozhodnutím ze strany služebních orgánů nebo na vlastní žádost, ještě před vznikem nároku na starobní důchod.

Přechod těchto vojáků z povolání do občanského života, respektive do takového zaměstnání, kde by mohli plně uplatnit svoji kvalifikaci, je velmi problematický. Je nutno vzít v úvahu také skutečnost, že jejich vrstevníci v jiných oborech činnosti

mají v civilní sféře již určité společenské i pracovní postavení, do něhož se voják z povolání po delší době služby může jen obtížně dostat.

Snížení nebo zrušení výsluhového příspěvku podle zák. č. 34/1995 Sb., zakládá svým způsobem nerovné postavení určité skupiny občanů (vojáků z povolání), kteří v důsledku skončení služebního poměru pozbývají některých nabytých nároků s tímto institutem souvisejících přesto, že konali službu podle potřeb ozbrojených sil.

Zák. č. 34/1995 Sb. (analogicky i zák. č. 33/1995 Sb.) se rovněž dotýká vojáků z povolání (policistů), kteří jsou v současné době ve služebním poměru. Jde především o ty vojáky z povolání (policisty), kteří byli prověřeni příslušnými komisemi, dostatečně prokázali loajalitu vůči demokratickému zřízení a aktivně se podílejí na jeho výstavbě. Přijetím citovaných zákonů tak u nich dochází ke ztrátě právních jistot.

V souvislosti s poskytováním výsluhového příspěvku nebo příspěvku za službu je nutno upozornit rovněž na Doporučení MOP č. 68/1944, dotýkající se služebního poměru, aby při propuštění ze služebního poměru byl poskytován příspěvek podle délky služby a Úmluvu č. 158/1982 o skončení pracovního poměru, která se vztahuje na všechna odvětví hospodářské činnosti a na všechny zaměstnance. Podle čl. 12 citované Úmluvy se propouštěným vojákům z povolání zabezpečuje nárok na odchodné a jiné obdobné dávky, jejichž částka se stanoví se zřetelem k délce trvání služebního poměru.

Od vzniku samostatné Československé republiky spočívalo sociální zabezpečení vojáků z povolání a policistů na tzv. výsluhovém principu. V první etapě byly výstupní podmínky v souvislosti se skončením služebního poměru založeny na výsluhovém principu jako nedílné součásti sociálního zabezpečení vojáků z povolání a policistů.

Zákonem č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení, dochází ke sjednocení sociálního zabezpečení zaměstnanců a příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů.

Následně řešení uvedeného problému bylo provedeno zák. č. 59/1969 Sb., kterým se mění a doplňuje zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon zavádí právní instituty: odchodné, platové vyrovnání a příspěvek za službu. Současně stanoví podmínky pro jejich přiznání a podmínky pro výpočet jejich výše v závislosti na důvodech propuštění ze služebního poměru, délce služby a dosaženého fyzického věku ke dni propuštění. Ke změně podmínek pro přiznání a pro výpočet výše odchodného, platového vyrovnání a příspěvku za službu došlo zák. č. 65/1978 Sb.

Od roku 1971 se služební poměry vojáků a příslušníků SNB vyvíjely po odlišných liniích. Služební poměr vojáků z povolání i nadále upravoval zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů. Služební poměr příslušníků SNB byl od 1. 1. 1971 upraven zák. č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků SNB s tím, že uvedené instituty byly v zásadě transformovány do tohoto zákona.

Výše příspěvku za službu byla u obou služebních poměrů omezena maximální výší částečného invalidního důchodu účastníka odboje a příspěvek za službu náležel jen do 60. roku fyzického věku. Přesto nároky příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů byly na jedné z nejnižších úrovní oproti sociálním nárokům příslušníků těchto složek, jak v rámci bývalé Varšavské smlouvy, tak NATO.

V průběhu let 1990 až 1992 byly proto zahájeny práce na nových zákonech o služebních poměrech, které by příslušníkům ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů zabezpečovaly sociální jistoty srovnatelné s ostatními demokratickými státy.

Mimo jiné byl přijat zák. č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky. Tento zákon stanovil podmínky pro nárok na příspěvek za službu a jeho výši.

Naproti tomu služební poměr vojáků z povolání i nadále zůstává upraven zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů. Přijetím zák. č. 226/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů, dochází mimo jiné k zavedení institutu výsluhového

příspěvku namísto platového vyrovnání a příspěvku za službu. Současně byly stanoveny podmínky, za nichž výsluhový příspěvek náleží a v jaké výši.

Podle ustanovení § 33 odst. 9 zákona ve znění platném do 1. dubna 1995 je doba konání služby rozhodná pro nárok na výsluhový příspěvek a jeho výši doba služby započitatelná podle právních předpisů o sociálním zabezpečení, včetně zvýšeného zápočtu doby služby výkonného letce a výkonu funkcí zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti, a doba hodnocená jako doba služby podle předpisů o soudních a mimosoudních rehabilitacích.

Podle ustanovení zák. č. 226/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů, se příspěvky za službu, na které vznikl nárok před účinností tohoto zákona (tj. před 13. květnem 1992), považují za výsluhové příspěvky ve výměře v jaké byly přiznány. Je proto atypické, že ustanovení § 37a zák. č. 34/1995 Sb., nově posuzuje zápočet doby služby pro nárok na výsluhový příspěvek s tím, že vojákovi z povolání byl vyměřen podle dosavadních předpisů příspěvek a při novém přepočtu dob by se mu snížil nebo by mu nenáležel, když tento příspěvek se považuje již za přiznaný.

Podle zákona byli vojáci z povolání vybíráni a ustanovováni do funkcí v souladu s potřebami ozbrojených sil, podle odborných kvalit, svých schopností a odpovídající doby praxe. Konali službu v souladu se zákonným zněním přísahy a potřeb ozbrojených sil, přičemž jejich osobní potřeby, týkající se příslušného zařazení, nebyly podstatné. Při vzniku služebního poměru a v jeho průběhu se museli řídit právními předpisy, rozkazy a služebními předpisy, jejichž obsah podmiňovala povaha vojenské organizace. Organizační členění MO a ČSLA nikdy nebylo součástí zákona o služebních poměrech. Zákon o služebních poměrech tedy v tomto směru postavil všechny vojáky do stejné situace se stejnými právy a povinnostmi.

Na základě zákona MO pozastavilo výplatu výsluhového příspěvku u 2024 osob. Vzhledem k tomu, že část bývalých vojáků z povolání byla v průběhu vojenské činné služby v podřízenosti jak Ministerstva obrany, tak Ministerstva vnitra, byla databáze

všech osob pobírajících výsluhový příspěvek prověřena personálními orgány obou ministerstev. Na základě jimi vydaných protokolů budou nároky přezkoumány v termínu stanoveném zákonem.

V této souvislosti upozorňuji i na stanovisko vlády České republiky obsažené v jejím usnesení č. 729 ze dne 21. prosince 1994 k poslaneckému návrhu zákona, kterým se mění a doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů (tisk 1364).

Závěrem si Vás dovoluji požádat, abyste poskytnutý předpis a řád po jejich využití vrátili Ministerstvu obrany.

S pozdravem

Vážená paní
JUDr. Ivana J A N Ů
místopředsedkyně Ústavního soudu ČR
Joštova 8
B r n o

ad 4)

MINISTERSTVO OBRANY
Kabinet ministra obrany České republiky

Přechováni
PL US 10/95

Čj.: 8408 - 1

V Praze dne 8. srpna 1995

ÚSTAVNÍ SOUD ČR Joštova 8 602 03 Brno	
Došlo dne:	11. 08. 1995
Čj.:	Pril.
Vyřizuje:	

Vážený pane asistente,

na základě Vašeho požadavku sp. zn. P1 US 10/95 ze dne 29. června 1995 Vám zasílám stanovisko zpracované z hlediska působnosti Ministerstva obrany a dostupné listinné důkazy ve věci návrhu skupiny poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na zrušení zák. č. 33/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zák. č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zák. č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Provedenou revizí spisových a archivních fondů Ministerstva obrany nebyly nalezeny interní předpisy, které by podle Vašeho požadavku obsahovaly pracovní charakteristiky jednotlivých skupin vojáků z povolání, u nichž ustanovení § 153 odst. 2 písm. b), c) a g) zák. č. 186/1922 Sb., o služebních poměrech příslušníků Policie České republiky, ve znění zák. č. 33/1995 Sb. (dále jen zákon) vylučuje zápočet doby služby do doby konání služby rozhodné pro nárok na příspěvek za službu a jeho výši. Archivní fond Ministerstva obrany (MO) disponuje pouze organizačními řády a základními řády, ve kterých lze dohledat tehdejší organizační strukturu MO a organizační strukturu bývalé Československé lidové armády (ČSLA), působnosti jednotlivých organizačních celků a povinnosti velitelů a dalších funkcionářů v jednotlivých etapách existence MO a ČSLA.

- 2 -

K jednotlivým ustanovením § 153 odst. 2 zákona uvádím:

a) Příslušníci vojenské kontrarozvědky [§ 153 odst. 2 písm. b) zákona].

Bývalá vojenská kontrarozvědka (VKR) byla v letech 1951 až 1990 podřízena Ministerstvu vnitra a zařazena do jeho organizační struktury jako III. správa Sboru národní bezpečnosti (SNB). Personálně byla složena z vojáků z povolání ČSLA, kteří byli povoláni k plnění úkolů SNB při ochraně bojeschopnosti ozbrojených sil ministrem vnitra podle § 52 zák. č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti.

Prohlídkou spisových fondů bývalé III. správy SNB - VKR, které byly delimitovány do působnosti MO, byly dohledány pouze dva předpisy bývalé VKR, čj.: 0071/19 - 1983 a čj.: 0040/19 - 1985, které upravují organizační strukturu VKR a obsahují stručnou charakteristiku její činnosti a jí podřízených součástí. Nejsou v nich však uvedeny požadované pracovní charakteristiky jednotlivých funkcí.

Z těchto předpisů však vyplývá, že v rámci organizační struktury VKR nepůsobily jen součásti (útvary), do jejichž náplně činnosti náleželo organizování a provádění kontrarozvědné činnosti, ale též útvary, které se na plnění úkolu kontrarozvědné ochrany přímo nepodílely (např. výkon administrativní a finanční služby, materiálně technického zabezpečení).

Uvedené předpisy tvoří předmět státního tajemství v oblastech působnosti Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra a jsou označeny stupněm utajení PT-ZD. Vzhledem k tomu, že neobsahují Vámi požadované údaje nezasílám je jako možné listinné důkazy v dané věci. Jestliže ale považujete jejich zaslání za účelné, učiním potřebná opatření k tomu, aby Vám byly neprodleně dány k dispozici.

V rámci zaujetí stanoviska k předmětné věci je nutno uvést, že § 153 odst. 2 písm. b) zákona se plošně vztahuje na všechny vojáky z povolání, kteří sloužili v ozbrojených silách se zařazením ve VKR. Nerozlišuje mezi vojáky z povolání zařazenými ve VKR podle jejich funkcí a povahy činnosti vykonávané

v útvarech VKR, obdobně jako u ostatních kategorií uvedených v § 153 odst. 2 zákona.

Z hlediska právních následků ustanovení § 153 odst. 2 písm. b) zákona stejným způsobem dopadá i na vojáky z povolání zařazené ve VKR ve funkcích týlového a administrativního charakteru, zejména na úseku logistického, finančního, personálního, analytického a administrativního zabezpečení, které nebyly spojeny s výkonem kontrarozvědné činnosti. Nezohledňuje rovněž případy, kdy voják byl na pracovišti nebo ve funkci s kontrarozvědným zaměřením formálně zařazen, avšak z důvodu vyslání ke studiu na příslušnou školu kontrarozvědnou činnost fakticky nevykonával.

b) Příslušníci vojenské rozvědky [§ 153 odst. 2 písm. c) zákona].

Ustanovení § 153 odst. 2 písm. c) zákona používá pojmového vymezení "... se zařazením v útvaru rozvědky Československé lidové armády, ...", který fakticky v organizační struktuře bývalé ČSLA nikdy nebyl zřízen. Jen na základě organizačních řádů a působnosti a při uplatnění výkladu prováděných činností "... vojenského průzkumu", lze dovodit, že zákonodárce měl na mysli zpravodajskou správu Generálního štábu Československé lidové armády (ZS GŠ ČSLA), která svými útvary a jednotkami ČSLA průzkum prováděla. ZS GŠ ČSLA byla organizačními řády charakterizována jako orgán pro řízení vojenského zpravodajství. Pro potřeby Ústavního soudu ČR byl zaslán ke sp. zn. P1 9/95 ze dne 28. června 1995 poslední služební předpis Organizační řád Federálního ministerstva národní obrany v míru - Všeob-Ř-10 evid. č. 000003 (dále jen předpis), jehož účinnost byla stanovená dnem 1. ledna 1986 a platnosti pozbyl dnem 23. června 1992. Uvedený předpis v čl. 15 (str. 28 a 29) charakterizuje ZS GŠ ČSLA a stanoví povinnosti náčelníka ZS GŠ ČSLA. Rovněž ke sp. zn. P1 9/95 byl zaslán Řád vnitřní služby ozbrojených sil Československé socialistické republiky (dále jen řád), jenž nabyt účinnosti dnem 1. října 1979 a pozbyl platnosti dnem 1. června 1992, který

v čl. 95 a čl. 96 (str. 78 až 79) stanoví povinnosti zpravodajského náčelníka pluku.

c) Příslušníci Hlavní politické správy ČSLA [§ 153 odst. 2 písm. g) zákona].

Rovněž ustanovení § 153 odst. 2 písm. g) zákona používá pro vymezení činností a funkcí vojáků ČSLA zařazených v Hlavní politické správě Československé lidové armády (HPS ČSLA) nepřesné označení pro jednotlivé činnosti i funkce. Pro naplnění účelu zákona bylo nutné vycházet z prováděných činností a na tomto základě vymezit osobní rozsah citovaného ustanovení zákona. Ani v tomto případě nelze poskytnout Vámi požadované pracovní charakteristiky, neboť HPS ČSLA a její podřízené součásti měly vlastní spisový a archivní režim. Podle tehdy platných služebních předpisů prováděly samy skartaci písemností. Vzhledem k těmto skutečnostem nejsou písemnosti HPS ČSLA od roku 1970 archivně zpracovány a v současné době probíhá jejich důsledné studium Historickým ústavem Armády České republiky.

Základní charakteristiku a hlavní úkoly HPS ČSLA jakož i politického oddělení vymezuje čl. 28 a čl. 29 (str. 43 až 47) již citovaného předpisu. Povinnosti zástupce velitele pluku pro politické věci, zástupce velitele praporu pro politické věci a zástupce velitele roty pro politické věci vymezuje řád (viz. str. 46 až 50, 95 až 99 a 108 až 113). Oba dokumenty již byly zaslány ke sp. zn. Pl 9/95 místopředsdkyni Ústavního soudu ČR. Dr. I. Janů, ve věci návrhu zrušení zák. č. 34/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.

d) Příslušníci uvedení v § 153 odst. 2 písm. a), d) až f) zákona nepatří do působnosti mnou řízeného resortu, a proto se nemohu vyjádřit k jejich pracovním charakteristikám.

Pro jednotnou aplikaci § 33 odst. 9 zákona jsem vydal rozkaz č. 35/1995 Věstníku ze dne 14. června 1995, který Vám v příloze zasílám. Tímto rozkazem jsem stanovil osobní rozsah ustanovení § 33 odst. 9 písm. a) až c) zákona a ke konkretizaci osobního

rozsahu ustanovení § 33 odst. 9 písm. d) až g) zákona jsem převzal rozkaz ministra vnitra České republiky č. 21 ze dne 9. března 1995, neboť jde o jeho věcnou působnost.

Vzhledem k tomu, že zák. č. 33/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zák. č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů a zák. č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů, a zák. č. 34/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zák. č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů, upravují stejnou problematiku obdobným způsobem, příkládám Vám stanovisko Ministerstva obrany zaslané Ústavnímu soudu ČR ke sp. zn. Pl 9/95. Toto stanovisko podává širší odpověď na některé Vaše otázky.

S pozdravem

Vrchní ředitel
JUDr. Jaroslav KOUTSKÝ

Vážený pan
JUDr. Milan Galvas
asistent soudce Ústavního soudu ČR
Joštova 8
B r n o

ad 5)

Předchází -50

10.08 /

MINISTR SPRÁVEDLNOSTI

M. Dr. Jiří Nouák

Číslo	1. 09. 1995
datum	
Čj.	
Výtisk	

V Praze dne 30. 8. 1995

M - 536/95

Vážená paní místopředsedkyně,

v odpověď na Váš dopis sp.zn. /Pl 9/95 z 28.6.1995 zasílám v příloze Rozkaz ministra spravedlnosti č.22/1973 o zřízení politickovýchovného aparátu Sboru nápravné výchovy ČSR, jehož příloha podává náplň práce funkcionářů SNV uvedených v § 33 odst.9 písm.g) zákona č.76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění zákona č. 34/1995 Sb., a z níž vyplývá i podmínka politické angažovanosti těchto funkcionářů.

Na základě informací poskytnutých mi generálním ředitelem Vězeňské služby se nemohu odpovědně vyjádřit k otázce, zda mimořádné ztížení pracovních podmínek bylo u předmětné kategorie příslušníků Sboru nápravné výchovy nižší či vyšší, než u kategorií ostatních.

K poslední položené otázce sděluji, že novela zák.č. 104/1995 Sb. se týká 18 bývalých zaměstnanců Vězeňské služby.

S pozdravem

Příloha

paní
M. Dr. Ivana Janů
místopředsedkyně Ústavního
sboru České republiky
1119

ad b)

Předchází

-48-
(49)

Ing. Jindřich VODIČKA
ministr práce a sociálních věcí ČR

DL 6/S 9/95

V Praze dne 11. srpna 1995
Čj.: 323-21750/95

ÚSTAVNÍ SOUD ČR	
Joštova 8, 660 43 Brno	
Došlo	
dne:	15 -08- 1995
Čj.	PHL
Vyřizuje:	

Vážená paní místopředsedkyně,

k Vašemu dopisu ze dne 28. června 1995, kterým mě žádáte o stanovisko k nároku na výsluhový příspěvek vojákům sděluji:

Předpisy vydané do doby účinnosti zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, měly resortní působnost. U příslušníků ozbrojených sil šlo výhradně o předpisy federální, které nemá Ministerstvo práce a sociálních věcí k dispozici i vzhledem ke stupni jejich utajení. Toto platí i o pracovních charakteristikách uvedených kategorií osob pod písm. a) až g) zákona č. 34/1995 Sb., kterým se doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.

Ocenění vyšší náročnosti vykonávané činnosti příslušníků ozbrojených sil spočívající zejména v ohrožení jejich života a zdraví a v rozdílech mezi služebním a pracovním poměrem bylo a je i podle platných předpisů oceňováno zvláštními formami (příplatky, zvýšený platový tarif).

Výsluhový příspěvek nemá přímou vazbu na vykonávanou činnost, což je m.j. zřejmé i ze skutečnosti, že je poskytován až po skončení služebního poměru. Výsluhový příspěvek nebyl součástí tzv. služebního příjmu a není ani součástí platu příslušníků ozbrojených sil podle platných předpisů. Jde o zvláštní kategorii peněžního příjmu

motivovanou do určité míry sociálními důvody (ztráta odbornosti získaná pro služební účely, obtížnější vyhledávání nového zaměstnání v civilních sektorech při skončení služebního poměru).

Z hlediska odkazu na čl. 28 Listiny základních práv a svobod se, Vážená paní místopředsedkyně, zaručuje právo na spravedlivou odměnu za práci zaměstnancům a nikoliv občanům. Z cit. čl. je zřejmé, že jde o odměnu za práci v průběhu zaměstnaneckého vztahu, ať již ve služebním nebo pracovním poměru. Právo zakotvené v tomto čl. nelze proto rozšiřovat na plnění poskytované po skončení zaměstnaneckého vztahu.

S pozdravem

Vážená paní
JUDr. Ivana J a n á
místopředsedkyně
Ústavního soudu České republiky

Joštova 8
660 83 B r n o

ad 7)

• 13 ~

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

128 00 Praha 2, Na poříčním právu 1/376

odbor mzdové politiky

Předchází

ÚSTAVNÍ SOUD ČR	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	1 d. 02. 1995
Č.j.:	Pril.
Vyřizuje:	

Pan
Milan Galvas
asistent soudce
Ústavního soudu České republiky
Joštova 8
660 83 Brno

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE

Pl. ÚS 10/95

NAŠE ZNAČKA

323-22299/95

VYŘIZUJE / LINKA

Ing.Hruša/351

PRAHA

15.8.1995

Věc:

Listinné důkazy a stanovisko k nároku na příspěvek za službu

V dopisu ze dne 29.června t.r. požadujete listinné důkazy a stanovisko k nároku na příspěvek za službu policistů, kteří konali službu v činnostech uvedených v čl. I bodě 1. odst. 1 písm. a) až g) zákona č.33/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č.186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č.100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů. K Vašemu požadavku se sděluje:

Předpisy pro odměňování policistů vydané do doby nabytí účinnosti nařízení vlády č.79/1994 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a služeb, orgánů celní správy, příslušníků Sboru požární ochrany a zaměstnanců některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů, měly rezortní působnost. Tyto předpisy vydávalo bývalé Federální ministerstvo vnitra a Ministerstvo práce a sociálních věcí je nemá i vzhledem ke stupni jejich utajení k dispozici. Totéž také platí o pracovních charakteristikách příslušných kategorií osob. Vyšší náročnost činností vykonávaných policisty, která spočívá v možném ohrožení jejich života a zdraví a v rozdílných povinnostech vyplývajících ze služebního a pracovního poměru, byla a také podle platných předpisů je oceňována přímo v platu (příplatky, zvýšený platový tarif).

TELEFON
24 902 111

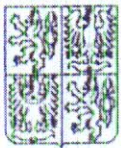
BANKOVNÍ SPOJENÍ
provozní č. 2229-001
investiční č. 43-2229-001

IČO
551023

TELEFAX
24 22 46 40
29 27 35

Příspěvek za službu nebyl součástí služebního příjmu a není ani součástí platu podle platných předpisů. Nemá přímou vazbu na vykonávanou činnost a poskytuje se až v souvislosti se skončením služebního poměru. Jeho výše je sice v určité míře závislá na výši služebního příjmu, ale nikoliv absolutně. Jde o zvláštní kategorii peněžního příjmu, jejíž poskytování je zdůvodněno převážně sociálními aspekty (obtížné vyhledávání nového zaměstnání v civilních sektorech při skončení služebního poměru, ztráta odbornosti získané pro služební účely).

Ing. Emil Moravec
ředitel odboru

ad 8)

JUDr. Ivana JANŮ
MÍSTOPŘEDSEDKYNĚ ÚSTAVNÍHO SOUDU ČR

JOŠTOVA 8, 660 83 BRNO

PI ÚS 9/95 - 16

(12)

Vážený pan
JUDr. Jaroslav Ortman
zástupce skupiny poslanců
Parlamentu České republiky
navrhujících zrušení zákona č. 34/1995 Sb.
Sněmovní 4
118 26 Praha 1

V Brně dne 10. 5. 1995

Věc: vyrozumění o odstranění vad návrhu skupiny poslanců
Parlamentu České republiky na zrušení zákona č. 34/1995 Sb.,
kterým se doplňuje zákon č. 76/1959 Sb. o některých
služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů

Vážený pane poslanče,

Ústavní soud České republiky obdržel dne 3. dubna 1995
návrh skupiny poslanců Parlamentu České republiky na zrušení
zákona č. 34/1995 Sb., kterým se doplňuje zákon č. 76/1959
Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Podaný návrh má, kromě jiných náležitostí, obsahovat ve
smyslu § 34 odst. 1 zák. č. 182/1993 Sb. označení důkazů,
jichž se navrhovatel dovolává. Označením důkazů navrhovatel
plní svou důkazní povinnost, kterou mu citované ustanovení
zákona o Ústavním soudu ukládá.

V odůvodnění návrhu skupiny poslanců v předmětné věci,
na s. 2 se uvádí: "Podle Listiny mají občané právo na
spravedlivou odměnu za práci, jejíž součástí jsou, pokud jde
o vojáky, též peněžité dávky - výsluhový příspěvek, odchodné
a úmrtné. Ve výsluhovém příspěvku se promítají spravedlivá
odměna za vykonanou práci, mimořádně ztížené pracovní
podmínky a zákonem stanovená osobní omezení ve srovnání s
občanskými zaměstnanci".

Tímto konstatováním splnil navrhovatel povinnost
tvrzení, nikoliv však povinnost důkazní, když citovaná
tvrzení neopřel o důkazy, z nichž by jím tvrzené skutečnosti
vyplyvaly.

Bude proto třeba u kategorií osob, uvedených v návrhu pod písmeny a) až g) a u srovnatelných kategorií občanských zaměstnanců specifikovat příslušné důkazy, ze kterých lze konkrétně dovést mimořádné ztížení pracovních podmínek, jakož i zákonem stanovená osobní omezení těch osob, o nichž to tvrdí návrh.

K odstranění této obsahové vady návrhu Vám určuji, ve smyslu § 41 písm. b) z.č. 182/1993 Sb., lhůtu dvaceti dnů ode dne doručení tohoto vyrozumění.

V případě, že se tak ve stanovené lhůtě nestane, soudce zpravodaj, podle § 43 odst. 1 písm. a) cit. zákona, mimo ústní jednání usnesením návrh odmítne.

Z pověření soudkyně JUDr. Ivany Janů
asistent JUDr. Vladimír Kratochvíl

ad 9)

-22-
(-22)

Přednázi

ÚSTAVNÍ SOUD ČR	
JOŠTOVA 8 BRNO 602 00 BRNO	
Dobrá	29-05-1995
OK	PMH

Vážená paní

JUDr. Ivana Janů

místopředsedkyně Ústavního soudu České republiky

Joštova ul. 8

660 83 Brno

V Praze dne 26.května 1995

Vážená paní místopředsedkyně !

Dne 3. dubna t.r. podala skupina poslanců Parlamentu České republiky návrh na zahájení řízení před Ústavním soudem (podle § 27 zák. o ÚS) a na zrušení zákona č. 34/1995 Sb., kterým se doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších zákonů (podle § 64 odst. 1 písm. b/ zák. o ÚS). Tato právní věc je vedena pod sp. zn. Pl. ÚS 9/95.

Při podání návrhu jsme vycházeli z ustanovení § 64 až 71 a zejména z § 68 odst. 2 zák. o ÚS.

Poslanecká sněmovna přijala napadený zákon podle čl. 15 odst. 1 a čl. 106 odst. 2 věty třetí Ústavy ČR dne 8. února 1995 za přítomnosti 122 poslanců, z nichž pro přijetí zákona při požadovaném kvóru 62 hlasovalo 88 poslanců. Zákon byl podepsán oprávněnými ústavními činiteli (čl. 51 Ústavy) a vyhlášen v částce 7 Sbírký zákonů, ročník 1995, rozeslané 3. března 1995 (podle čl. 52 Ústavy). Účinnosti nabyl podle svého čl. II. dnem 1. dubna 1995.

Skupina poslanců vycházela z toho, že Ústavní soud je vázán toliko petitem návrhu, nikoli jeho odůvodněním (tuto zásadu Ústavní soud naposledy deklaroval ve svém nálezu č. 8/1995 Sb.), a že sám z úřední povinnosti podle § 68 odst. 2 zák. o ÚS posuzuje obsah napadeného zákona z hlediska jeho souladu s ústavními zákony a s mezinárodními smlouvami podle čl. 10

Ústavy. Vzali jsme též v úvahu ustanovení § 49 a § 63 zák. o ÚS a § 121 obč. soud. řádu.

Vámi pověřený asistent mně sdělil, že návrh má obsahovou vadu, spočívající v tom, že navrhovatelé sice splnili povinnost tvrzení, nikoli však povinnost důkazní, a vyzval mě, abych ve dvacetidenní lhůtě specifikoval příslušné důkazy, ze kterých lze konkrétně dovést mimořádné ztížení pracovních podmínek u kategorií osob, uvedených v návrhu pod písmeny a/ až g/ a u srovnatelných kategorií občanských zaměstnanců, jakož i zákonem stanovené osobní omezení těch osob, o nichž to tvrdí návrh.

V závěru výzvy mě asistent upozornil, že nebude-li uvedená obsahová vada odstraněna, bude návrh usnesením mimo ústní jednání podle § 43 odst. 1 písm. a/ zák. o ÚS odmítnut.

Abych předešel odmítnutí návrhu bez jeho meritorního projednání, sděluji:

V návrhu skupiny poslanců se pod bodem 2. uvádí: "Podle Listiny mají občané právo na spravedlivou odměnu za práci, jejíž součástí jsou, pokud jde o vojáky, též peněžité dávky - výsluhový příspěvek, odchodné a úmrtné. Ve výsluhovém příspěvku se promítají spravedlivá odměna za vykonanou práci, mimořádně ztížené pracovní podmínky a zákonem stanovená osobní omezení ve srovnání s občanskými zaměstnanci".

Skupina poslanců ve svém návrhu zákonu jako celku vytýká, že je v rozporu s ustanovením čl. 1 Ústavy (porušením zákazu pravé retroaktivity právních norem), s ustanovením čl. 1 Listiny, podle něhož jsou všichni lidé rovní v právech, a s ustanoveními čl. 28 a čl.41 odst. 1 ve spojení s čl. 4 odst. 3 Listiny, které zakazují diskriminaci při zabezpečování práva na spravedlivou odměnu za práci. S ohledem na § 68 odst. 2 zák. o ÚS lze ještě dodat, že napadený zákon je též v rozporu s ustanovením čl. 26

stejnou ochranu zákona bez jakékoli diskriminace z jakéhokoli důvodu.

Jak už bylo uvedeno, tvrzení vztahující se k výsluhovému příspěvku se týká celé množiny vojáků, to znamená včetně podmnožiny vojáků, které uvádí zákon č. 34/1995 Sb. v čl. I. bodě 1, písm. a/ až g/. Rozlišování vojáků pro účely jejich nároku na výsluhový příspěvek neprovedla skupina poslanců, ale napadený zákon. V návrhu poslanců se uvedená kategorie vojáků pouze reprodukuje.

Příspěvek za službu byl zaveden zák. opatř. č. 105/1964 Sb. a novelizován zákonem č. 65/1978 Sb. Jeho pozdější novelizace byla provedena zákonem č. 226/1992 Sb., který též změnil jeho označení na výsluhový příspěvek (§ 22 zák. o služ.pom.). Před novelizací zákonem č. 34/1995 Sb. měli na výsluhový příspěvek za stanovených podmínek nárok všichni vojáci propuštění ze služebního poměru bez ohledu na jejich služební zařazení, protože pro to nebyl vzhledem k povaze jejich služby opodstatněný důvod. Výsluhový příspěvek měl a má plnit funkci výsluhového důchodu, protože se vždy vycházelo z toho, že služba vojáků z povolání nemůže být a není - stejně jako je tomu i v jiných armádách - jejich celoživotním povoláním (až na výjimky). U propuštěných vojáků z povolání jim měl a má jejich výsluhový příspěvek, poskytovaný do 60. let jejich věku, pomoci, aby v jejich dalším zaměstnání v civilním životě nedošlo k podstatnějším poklesu jejich výdělků a životní úrovně.

Protože se zákon č. 34/1995 Sb. vztahuje i na ty vojáky zařazené do kategorie podle jeho čl. I, bodu 1. písm. a/ až g/, kteří byli rehabilitováni podle zák. č. 119/1990 Sb. a vykonávali službu po 13. květnu 1992, uvádím v souhrnu právní normy, které omezovaly nebo jinak modifikovaly práva vojáků, jimž při propuštění ze služebního poměru příslušel nárok na výsluhový příspěvek.

a/ Podle čl. 44 Listiny je od 8. února 1991 přípustné příslušníkům ozbrojených sil, tj. vojákům z povolání, zákonem omezit práva uvedená v čl. 20 odst. 2, čl. 27 odst. 4, čl. 18,

čl. 19 a čl. 27 odst. 1 až 3, pokud souvisí s výkonem služby. Omezení petičního práva a sdružovacího práva, zákaz členství v politických stranách a hnutích, "nedovolení" vykonávat soustavou výdělečnou činnost na základě pracovního (i vedlejšího) nebo obdobného poměru, provozovat živnost nebo jinou podnikatelskou činnost a zákaz být členem řídicích a kontrolních orgánů právnických osob, pokud cílem činnosti těchto právnických osob je dosahování zisku, jsou upraveny v § 2a, § 2b, § 2c, § 29 odst. 1 a 2 zák. o služ.pom.

b/ Podle čl. 22 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, pro Československo závazného od 23. 3. 1976, mohl a může být omezen výkon sdružovacího práva příslušníkům ozbrojených sil.

Podle čl. 8 odst. 2 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, pro Československo závazného od 23. 3. 1976, bylo a je přípustné uložit zákonná omezení výkonu práva se odborově organizovat pro příslušníky ozbrojených sil.

V čl. 11 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, pro ČSFR závazné od 18. 3. 1992, se připouští uvalení zákonných omezení na výkon práva na svobodu pokojného shromažďování a na svobodu se sdružovat s jinými, pokud jde o příslušníky ozbrojených sil.

Úmluva Mezinárodní organizace práce č. 87, pro Československo závazná od 21. 1. 1965, připouští v čl. 9 omezení záruk výkonu svobody odborového sdružování v ozbrojených silách.

Úmluva MOP č. 98, pro Československo závazná od 21. 1. 1965, připouští v čl. 5 omezení záruk výkonu práva se organizovat a kolektivně vyjednávat v ozbrojených silách.

c/ Služební poměr vojáků z povolání má povahu služby státních zaměstnanců, kteří však navíc podléhají branné povinnosti (§ 4 písm. b/ branného zákona v úplném znění č. 331/1992 Sb.). Jako vojáci v činné službě plní služební povinnost, jejímž druhem je služba vojáků z povolání (podle § 20 odst. 2 písm. d/ a § 25 cit. zák.).

Až do novelizace zák. o služ. pom. zákonem č. 226/1992 Sb. platilo toto ustanovení § 11 odst. 1 a 2:

/1/ Nezbytnou podmínkou úspěšné obrany vlasti je stálá bojová pohotovost ozbrojených sil. Zajišťování stálé bojové pohotovosti nedovoluje, aby se na vojáky vztahovaly obecné předpisy o úpravě pracovních podmínek zaměstnanců, zejména se na ně nevztahují předpisy o práci přesčas, o práci noční a o práci ve dnech pracovního klidu.

/2/ Rozdělení a délka doby zaměstnání se stanoví služebními předpisy a rozkazy podle konkrétních služebních úkolů.

Služební poměr vojáka z povolání se zakládá jednostranným aktem přijetí a od účinnosti zákona č. 228/1991 Sb. se uzavírá na časově omezenou dobu (§ 25 zák.). Ukončení služebního poměru z vůle vojáka z povolání se připouští jen výjimečně (§ 26 odst. 1 písm. f/ a odst. 2 písm. c/ zák.).

Branná povinnost zavazuje vojáka z povolání jako ostatní vojáky v činné službě plnit zákonem stanovené úkoly ozbrojených sil (§ 1 cit. bran. zák.).

Vojenská povinnost na základě zákona konkretizovaná ve vojenských řádech a předpisech zavazuje vojáka z povolání plnit stanovené úkoly bez ohledu na možné ohrožení jeho zdraví nebo života. Plnění těchto povinností má zvláštní ochranu a vynutitelnost podle trestního zákona (trestné činy vojenské) a podle vojenského kázeňského práva (§ 13 až 22 zák. o služ. pom.). Vojáci jsou povinni vykonat vojenskou přísahu (§ 2 cit. zák.). Jejich cestování do zahraničí je omezeno ustanovením § 55 bran. zák.

Pokud jde o službu a zaměstnání vojáků, velitel jim mohl a může nařídít pohotovost a dosažitelnost a další opatření týkající se výkonu vojenské služby a její doby (§ 11 odst. 2, 4, 5 a 6 cit. zák. o služ.pom.). Vojáci z povolání byli a jsou povinni vykonávat službu v místě a ve funkci podle potřeb ozbrojených sil (§ 28 odst. 1 cit. zák.). V čl. 6 Kázeňského řádu zn. Zák1-1-3, později zn. Zák1-Ř-3, vydaného na základě zákonného

24

zmocnění, se např. stanoví nemožnost odepřít splnění jakéhokoli rozkazu nadřízeného.

Pro úplnost argumentace, svědčící o neústavnosti napadeného zákona, připojuji negativní stanovisko vlády České republiky ze dne 21. prosince 1994 k parl. tisku č. 1364.

Jsem přesvědčen, že jsem vyhověl požadavku na odstranění obsahové vady návrhu, a žádám, aby návrh skupiny poslanců byl předložen plénu Ústavního soudu k projednání a k meritornímu rozhodnutí podle § 68 odst. 1 zák. o ÚS.

Se srdečným pozdravem

JU

poslanec zastupující skupinu poslanců
Parlamentu České republiky navrhuje
zrušení zákona č. 34/1995 Sb.

ad 10)

Na Předchází

71 36/95
Došlo:
Opsáno:
Vypraveno:

ÚSTAVNÍ SOUD ČR	
Joštova 8. 660 83 Brno	
Došlo dne:	31 10. 1995
Č.j.	1298/95
Vyřizuje:	<i>Bastl</i>

Ústavní soud České republiky
Joštova ul. 8
660 83 B r n o

~~sp. zn. Pl. ÚS 9/95~~

V Praze dne 17. října 1995

Jako poslanec zastupující skupinu poslanců ve věci návrhu na zrušení zákona č. 34/1995 Sb. jsem zjistil, že ministr obrany České republiky vydal dne 14. června t.r. rozkaz č. 35/1995 Věst.MO o jednotné aplikaci § 33 odst. 9 zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění zákona č. 126/1992 Sb. a zákona č. 34/1995 Sb.

V čl. I, bodě 1 zákona č. 34/1995 Sb. se uvádí, že dobou konání služby rozhodnou pro nárok na výsluhový příspěvek a jeho výši není "doba služby vojáka ČSLA zařazeného v HPS ČSLA, který přímo vykonával politickovýchovnou činnost **nebo který byl zařazen ve funkci zástupce velitele pro politickovýchovnou práci nebo propagandisty**".

Uvedená funkce v ČSLA neexistovala a ministr obrany provedl v rozkaze výklad tak, že se za takového vojáka "považuje voják z povolání zařazený do **funkce zástupce velitele (náčelníka) pro politické věci na všech velitelských stupních**".

Rozkaz je právně závazný pro všechny složky ministerstva obrany, včetně Vojenského úřadu sociálního zabezpečení, při rozhodování o výplatě výsluhového příspěvku a přímo zasahuje do práv dotčených vojáků. Rozkaz je aplikován i na případy (funkce), na které se zákon nevztahuje.

Podle § 24 zákona ČNR o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR jsou ministerstva povinna pečovat o náležitou právní úpravu věcí patřících do působnosti ČR. To ovšem neznamená, že ministr (ministerstvo) obrany může autonomně vykládat a provádět zákony, aniž k tomu byl (bylo)

úmyslně zmocněn (zmocněno) zákonem podle čl. 79 odst. 3 Ústavy.

Ministr obrany svým rozkazem č. 35/1995 Věst.MO, zejména ustanovením jeho bodu 6, písm. a/, porušil ústavní kompetenci vydávání právních předpisů, proto navrhuji, aby tento rozkaz, mající normativní povahu, byl posouzen z hlediska ustanovení § 10 odst. 3 zákona o Ústavním soudu.

Se srdečným pozdravem

JUDr. Jaroslav Ortman